

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

creating the future

Programm zur grenzüberschreitenden Zusammenarbeit SLOWAKEI - ÖSTERREICH 2007-2013
Program cezhraničnej spolupráce SLOVENSKÁ REPUBLIKA - RAKÚSKO 2007-2013

Priateľstvo bez bariér

Obec Záhorská Ves – Materská škola Záhorská Ves

Mgr. Jana Báchorová
Jana Soboličová

Začiatok priateľstva

Pádom železnej opony sa Vianocami 1989 začala písať história nášho priateľstva, kedy nás naši susedia z Angernu poctili návštevou a priniesli darčeky pre deti z našej MŠ.

Za priamej pomoci a intervencie pani Irenky Límovej sa začalo utvárať priateľstvo medzi našimi materskými školami Angern – Záhorská Ves a trvá dodnes. Pani Irenka Límová bola spojkou, tlmočnicou a organizátorkou vyše dvadsať rokov. Máme za sebou rad spoločných akcií a návštev, ale rečovú bariéru sa nám prekonávať nedarilo. Začali sme preto hľadať cesty, ako naše priateľstvo nielen zastrešiť, ale aj posilniť po rečovej stránke. Vypracovali sme projekt „Priateľstvo bez bariér“ pre rok 2007-08 v kooperácii s Rakúskom. V Rakúsku projekt schválili a dostali finančnú podporu, na Slovensku nie. A tak sa stalo, že naši priatelia sa začali učiť po slovensky prostredníctvom lektoriek a u nás sme cesty hľadali ďalej. Priateľstvo sme naďalej upevňovali a organizovali spoločné akcie. Až projekt „Interkultúrne vzdelávanie detí a dospelých“, spolufinancovaný z fondov Európskej únie v rámci programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2007 – 2013, ktorý začal vo februári 2009 s intenzívnou výučbou nemeckého jazyka nám umožnil, že deti začali jazyku rozumieť, obľúbili si ho a učia sa ho používať. V priateľských stretnutiach mali deti možnosť si vedomosti navzájom vymieňať.

Na vzájomných hospitáciách a exkurziách mali možnosť pedagógovia získať nové pohľady a podnety pre vlastnú prácu, vymieňať si skúsenosti a poznatky.

Projekt získal 1. miesto v kategórii „Človek a kultúra“ cenu Euroregio 2009. Bola udelená v rámci projektu RECOM CZ-AT podporovaného Spolkovým ministerstvom pre hospodárstvo, rodinu a mládež a Úradom vlády Dolného Rakúska a Európskym fondom pre regionálny rozvoj. Stal sa súčasťou života materskej školy a je veľkým prínosom pri výchove a vzdelávaní detí. Preto je v našom záujme, aby výučba nemeckého jazyka pokračovala i naďalej nielen v materskej škole, ale i na základnej škole.

Náš spoločný výlet do Viedne

Učenie sa jazyka je prirodzeným procesom, ak ste malí (Teoretické východiská)

Najnovšie psychologické štúdié dokazujú, že najlepší čas na učenie sa akéhokoľvek jazyka pre dieťa je medzi prvým a druhým rokom života. Keďže 50% schopnosti učiť sa vytvorí v prvých rokoch života a ďalších 30% do veku 8 rokov, je na mieste poskytnúť v predškolskom období príležitosť na rozvoj raného osvojovania si aj cudzieho jazyka. Bolo by mrhaním nevyužiť prirodzenú schopnosť detí učiť sa počas týchto prvých rokov života.

Začať s učením cudzieho jazyka v takomto mladom veku prispieva rovnako k rozvoju osobnosti dieťaťa. Cudzía reč predstavuje novú skúsenosť a zážitky. Malé deti sú viac otvorenejšie paralingvistike – teda hlasu reči, vnímajú jazyk zmyslami, celým telom a práve preto je vhodné začať už v tomto veku. Okrem rozvoja komunikačných schopností dieťaťa uľahčí i stretnutie s jazykom na základných školách.

Hlavným cieľom tohto predškolského „zoznamovania sa“ s nemčinou v rámci projektu IBKE je získanie **základov cudzieho jazyka** pre ďalšie jazykové vzdelávanie a ešte dôležitejším sa v tomto smere javí možnosť vytvorenia **pozitívneho vzťahu detí k poznávaniu a učeniu, k danému jazyku a ku kultúre partnerskej krajiny.**

Deti hľadajú skryté kraslice a pomenúvajú ich farby

Na základe viacerých psychologických štúdií by sme mohli vyšpecifikovať nasledovné výhody výučby cudzieho jazyka v ranom veku:

- * prirodzená výslovnosť,
- * intelektuálny vývoj a mentálny rozvoj (biligválnosť čiže viacjazyčnosť obohacuje a pozitívne ovplyvňuje mentálnu a intelektuálnu stránku dieťaťa),
- * deti sa nehanbia a neboja rozprávať cudzím jazykom (nepociťujú ostych, a preto im výučba cudzieho jazyka ide ľahšie a prirodzenejšie),
- * majú lepšie verbálne schopnosti (výskumy dokazujú, že učením cudzieho jazyka sa zlepšujú komunikačné schopnosti dieťaťa),
- * spoznávanie iných kultúr.

Spoznávanie karnevalových masiek

Ako učiť deti cudzí jazyk?

Pred tým, než som začala učiť v MŠ, som si našťudovala všetko možné i nemožné o predprimárnom vzdelávaní. Fakt, že sama som matkou dieťaťa v predškolskom veku, mi tiež veľmi pomohol. A záver? Je veľmi dôležité, aby sa deti učili cudzí jazyk prirodzeným spôsobom, neformálne v autentickom prostredí bez zbytočných gramatických pravidiel, čiže podobne ako pri osvojení materinského jazyka. Čo to v praxi znamená? Deti s lektorom objavujú jazyk tým, že sa hrajú, počúvajú riekanky, pesničky, opakujú slová, kreslia a pomenúvajú, počítajú, ukazujú, napodobňujú, skúšajú... Najdôležitejšie je, aby učenie bolo zábavné, aby vedelo zaujať, lebo iba motivácia a primeranosť veku a záľubám dokáže udržať pozornosť detí. Je tiež vhodné podráždiť zvedavosť dieťaťa, čo spôsobí, že sa z hodín stáva zvláštny a nádherný zážitok.

Tvorenie jesenných obrázkov

Maťko, 4 roky

Monika, 4 roky

Deti pripravujú Adamkovi raňajky – pomenúvanie potravín

Čo je teda dôležité, ak hľadáme základné princípy učenia cudzieho jazyka v predškolskom veku?

1. **silná motivácia:** motivácia totiž stimuluje zvedavosť a záujem detí, bez ktorého by bolo akékoľvek učenie nemožné
2. **praktickosť:** deti učíme slovká a frázy z bežného života primerané veku a ich potrebám
3. **dynamickosť:** činnosti sa musia striedať, inak neudržíme pozornosť detí
4. **komunikatívnosť:** treba navodiť ovzdušie otvorenej bezbarierovej komunikácie, neriešime gramatiku
5. **pestrosť:** treba striedať metódy výučby a s nimi súvisiace pestré a názorné pomôcky v závislosti od témy, skupiny detí, nič nie je horšie ako nuda a jednostrannosť
6. **názornosť:** abstraktnosť v tomto veku nie je na mieste, treba stavať na jasných príkladoch, evokovať spojitosť pomôcok a preberanej témy
7. **primeranosť:** spôsob výučby a tematické zamerania majú byť v súlade s školským plánom MŠ a s vývinovými špecifikami detí daného veku
8. **humánnosť:** treba zohľadňovať predpoklady a možnosti každého dieťaťa, veľa chváliť, pozbuďovať, odmeňovať, získať si priateľstvo a náklonnosť detí

Na základe vyššie uvedených princípov je dôležité mať na mysli, že učenie cudzieho jazyka v MŠ je predsa len trochu iné ako život dieťaťa v cudzojazyčnom prostredí. Zabudnime na „objem dáť v jeho hlavu“! Už to, že dieťa spoznalo fakt inojazyčnosti a nový cudzí jazyk ho zaujal a má chuť spoznávať ho, je dobrý začiatok. Netrápme deti učením jednotlivých do ničoho neintegrovateľných slovíčok, oveľa viac dosiahneme, keď bude vedieť porozumieť a reagovať. Paralingvistika, neverbálna komunikácia a konkrétne situácie z každodenného života nám v tom pomôžu. Praktickosť a zameranosť na bežné situácie sú tým najlepším stavebným kameňom výučby. Veď práve každodenné základné frázy súvisiace s hygienou a činnosťami v škôlke sú životne dôležité. Prekladať ich vonkoncom netreba, veď sa denne niekoľkokrát opakujú tých istých situáciách. Učme celé frázy, hoci sú jednostranné. Len nech sú jednoduché a často využiteľné!

Dieťa predškolského veku sa rado hrá, tak prečo to nevyužiť?! Hra je ten najlepší spôsob, ako mu sprostredkovať cudzí jazyk. Je veku prirodzená, je zábavná a vie sprostredkovať nové informácie či zopakovať už osvojené. Tak sa teda hrajme na doktorku či nakupovanie, ukazujme, pomenúvajte veci použité v hre a vsaďme na napodobňovanie a trvajme na správnej výslovnosti. Tu si môžeme pomôcť nahrávkami detských piesní či rýmovačiek.

Hráme sa na nakupovanie

U lekára – Adamko je chorý

Čo ešte deti rady robia? Okrem hry je to i pohyb, kreslenie a modelovanie. Tak využijeme tieto prvky pri vyučovaní! Núka sa nám teda priestor na využitie hravých pracovných listov, kde môžeme spolu vymalovávať, modelovať a kresliť podľa inštrukcií a súťažiť..

Naše najobľúbenejšie zviera v ZOO

Kreslíme jeseň

Predvianočné tvorivé dielne

Lektor sa môže rozhodnúť aj pre dramatickú činnosť. Rozprávajme deťom jednoduchú rozprávku a zároveň ju divadelne znázorníme, pričom deti majú po lektorovi opakovať jednotlivé frázy či slová. Veľký dôraz musí byť kladený na emocionálnom prežívaní príbehov, na zvýraznenej mimike a gestách. Prepojenie hovoreného slova a viacerých zmyslov uľahčuje učenie nového. Dovoľme sa deťom dotýkať, ochutnať a pociť, zažiť to, o čom sa učia!

Hráme divadielko na motívy rozprávky Drevený zámoček

Tatiana, 4 roky

Hráme divadielko – Rozprávka o repe

Motivujúco a osviežujúco pôsobí pestrý repertoár výukových prostriedkov. Jednotlivé hodiny by mali obsahovať mnoho vzdelávacích a interaktívnych hier, pesničky, karty, nahrávky, plagáty, maľušky... Hodiny plné hier, hračiek, názorných ukážok a pútavých príbehov majú najlepšiu šancu na udržanie pozornosti detí.

A na záver ešte jedno pravidlo – menej je niekedy viac.

Lucka, 5 rokov

Skladáme puzzle a pomenúvame les

Učíme sa rozlíšiť
zdravé a nezdravé potraviny

Simon, 6 rokov

Tatianka, 5 rokov

Pracovný materiál na opakovanie slov k téme príroda

Čarujeme s nemčinou alebo Učíme sa nemčinu a baví nás to!

V roku 2009 sa stala MŠ v Záhorskej Vsi jednou z tých, ktoré sa zapojili do medzinárodného projektu Interkultúrne vzdelávanie detí a dospelých. V rámci tohto projektu deti spoznávajú nemecký jazyk ako jazyk našich susedov a stretávajú sa s nemecky hovoriacimi partnermi v partnerskej MŠ v Angerne.

Pracujem v tejto škôlke tri roky ako lektorka a tri razy do týždňa sa stretávame s deťmi na hodinách nemčiny. Hráme sa, spievame, čarujeme a popri tom sa učíme nemčinu. Pri svojej práci sa snažím rešpektovať vyššie opísané princípy, metódy a zároveň spolupracujem s pani učiteľkami z MŠ. Spoločne sme si stanovili jednotlivé témy na každý týždeň, naplánovali si stretnutia s MŠ v Angerne a medzi to včlenili rozprávania, ktoré by našim deťom priblížili spôsob života a kultúru, zvyky našej partnerskej krajiny.

Návšteva detí z Angernu v Záhorskej Vsi – spoločný tanček „Keď si šťastný..“

Štruktúra hodín máva rovnaký rámec , to dáva deťom pocit istoty, vedia, čo za čím nasleduje. Pozdravíme sa, povieme si, ako sa máme, zasypú ma narýchlo novinkami, zaspievame si pesničku v kruhu, zahráme sa krátku hru v kruhu. V jadre začnem nejakým prekvapením, čarovaním, začlenením bábkou, čímkoľvek, čo vzbudí záujem a pozornosť detí. Učíme sa prostredníctvom hry, kreslenia, modelovania, hrania rolí, pomocou pracovných listov, divadielka nové slovíčka či frázy, na záver sa zahráme a zhrnieme si, čo sme sa naučili. Deti pochválím, dostanú odmenu...

Mnoho námetov som získala na školeniach pri výmene skúseností od ostatných lektoriek. V mnohom ma inšpirovali moje kolegyně zo Záhorskej Vsi. Na základe trojročných skúseností s výučbou cudzieho jazykom v predškolskom veku by som sa rada podelila so svojím pohľadom a skúsenosťami.

Rýchlosť napredovania detí je individuálna, no dá sa zovšeobecniť, čo a akým spôsobom pri výučbe deti ocenili. Názornosť, konkrétnosť, hravosť a atraktivnosť hodnotím ako najdôležitejšie. Deti mali radi interaktívne hry, hry s tajomstvom, s prevrpením. Veľmi si obľúbili šaša Maroša alebo bábkú Adamka, ktorí ich spolu so mnou učili nové slovíčka. Samozrejme v nemčine, lebo po slovensky nerozumeli.

Témy korešpondujú v témami, ktoré deti preberali s pani učiteľkami. Medzi najdôležitejšie tematické okruhy patria: pozdravy, farby, počítanie do 10, rodina, pomenúvanie hračiek, zvieratiek, častí ľudského tela, počasie, nakupovanie, základné druhy ovocia a zeleniny, postavy z rozprávok, ročné obdobia, zvyky a podobne. Samozrejmosťou sú hry, divadielka, pesničky či tvorenie, pri ktorých si novú slovnú zásobu hrovou formou precvičujeme. Jednotlivé opakujúce sa pokyny či frázy si opakujeme našou najobľúbenejšou hrou na robotov.

Učíme sa rozlíšiť ročné obdobia

Pomenúvame zvieratá na hospodárskom dvore

Maťko, 4 roky

Aktivity v rámci projektu

- ☀ Karneval
- ✳ Víťanie jari
- ☀ Deň matiek v obci
- ✳ Týždeň detskej radosti
- ☀ Odovzdávanie vysvedčení a rozlúčka s budúciimi prvákmi
- ✳ Vianoce v materskej škole
- ☀ Vzájomné návštevy a stretnutia partnerských škôlok
- ✳ Akcie spojené so spoznávaním tradícií a kultúry v našej i partnerskej MŠ
- ☀ Vzdelávanie pedagógov
- ✳ Konferencie, semináre, workshopy
- ☀ Výlety a exkurzie

Návšteva v Angerne

Rozlúčka s budúcimi prvákmi

Bianca, 6 rokov

Vítanie jari

Spoznávanie tradícií partnerskej krajiny – Veľká noc

Karneval

Pracovno-priateľské stretnutie v Avgerne

Vianočný večierok

Podákovanie

Ďakujem všetkým, ktorí nás pri tvorbe a realizácii projektu podporovali.

Osobitne ďakujem Obecnému úradu v Záhorskej Vsi a pánovi starostovi JUDr. Borisovi Šimkovičovi, poslancom OZ, Úradu dolnorakúskej krajskej vlády, pani Mariane Erasimmus, Ing. Vande Homerovej, partnerskej Kindergarten v Angerne a pani Margit Nowak, pani Irenke Límovej, lektorke Mgr. Janke Bächerovej, pedagógom a zamestnancom Materskej školy v Záhorskej Vsi, sponzorom a všetkým, ktorí projekt podporovali.

Jana Soboličová,
riaditeľka Materskej školy v Záhorskej Vsi
a manažér projektu „Interkultúrne vzdelávanie detí a dospelých“
pre obec Záhorská Ves

Spoločné stretnutie s deťmi a učiteľkami z Angernu

Marko, 6 rokov

Veronika, 6 rokov

Emka, 6 rokov

Simon, 6 rokov

Petka, 6 rokov

Natálka, 6 rokov

Emka, 6 rokov